

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Verska šola.

(Dalje.)

Člen II. Razven teh načel (§ 1. do všteteга 9.) pridržana so deželnemu zakonodajalstvu vsa zakonita določila:

a) gledé ustanovljenja, ohranjenja, uravnanja vodstva in nadzorstva javnih ljudskih šol in učiteljskih izobraževališč, kakor tudi gledé uredbe njih interkonfesionalnih (medverskih) razmer; b) gledé uravnanja pravnih razmer učiteljskega osebja; c) gledé določitve vseh za ljudsko šolstvo, torej tudi za verouk, potrebnih stroškov, in načina, kako naj se troški zmagujejo; d) gledé določeb o zasebnih ljudskih šolah in o zasebnih učiteljskih izobraževališčih.

Člen III. S tem zakonom ne spremeni se z Najvišjim odlokom z dne 25. junija 1867 potrjena uredba, ki se tiče osnove deželnega šolskega sveta za kraljevino Galicijo in Vladimirijo ter velevojvodino Krakovsko.

Ta uredba se more spremeniti samo po sklepu pristojnega deželnega šolskega sveta.

Člen IV. Pričujoči zakon stopi v veljavo, v kolikor so za njegovo izpeljavo potrebni novi deželni šolski zakoni, zajedno s temi, v vseh drugih določbah pa s početkom prihodnjega šolskega leta, ko se je bil ta zakon razglasil.

Člen V. Ko stopi ta zakon v veljavnost, razveljavijo se vsi predmeti tega zakona tičoči se dosedanji državni zakoni in odloki, v kolikor jih on nadomešča.

Člen VI. Ta zakon izvršiti in izdati potrebne prehodne določbe naroči se ministru za uk in bogočastje.

II.

Doslej načrt nove postave za ljudske šole. Kakor smo rekli iz kraja, tako smo ga tudi podali našim bralcem, brez vsake opazke. Sedaj pa je na nas, da izpovemo svojo misel o njem. To storimo v naslednjih vrstah, odkrito in kakor upamo, tudi tako, da bo de na vse strani

prav. Mi ne rečemo ne preveč, ali tudi premalo nočemo, da se izpovemo.

Glavna stvar je ta, da hoče novi načrt verske šole, t. j., da se naj poučuje v ljudskih šolah otrok po načelih tiste vere, pod katero spada vsled vere svojih starišev, ako je ne zabranjuje cesarska postava. Zoper tako načelo ne vemo, če more človek kaj reči, dokler še ima kaj vere. Take šole so bile pred letom 1868 povsodi in čudno, za otroke drugih, t. j. nekatoliških starišev so ostale še tudi poslej, novotarija tega leta je zadela samo otroke katoliških starišev.

Šolam, ki so bile do onih dob katoliške, slekli so v tistem letu katoliško obleko ter so jih deli v neko novo medversko — ne vemo, kako že naj rečemo, naš gorjanec bi rekel — rešovino. Va-nje se naj vzprejmó vsi otroci, brez razločka vere. In to bi še naj bilo, kar je huje pa je to, da uče na teh šolah lahko ljudje iz vsake ali pa tudi brez vsake vere. To pa je postalo potlej naravno, da se v posvetnih naukih ni smelo ničesar učiti ali le tudi omeniti, kar bi imelo znamenje kake vere.

Ker je molitev tako znamenje, razume se lahko, da za-njo v taciš šolah ni bilo prostora, na mesto molitve v začetku in na konci pouka se je kje kaj zapelo. Pač se je tudi doslej še učila vera v šolah, toda nikjer nikoli, kakor v eni ali dveh urah v tednu. Ta pouk pa ni več veljal, kakor n. pr. v telovadstvu. Čez ta pouk je cerkev imela nadzorstvo, v vseh drugih rečeh pa je veljala beseda kacega krojača ali lekarja več, kakor župnika ali dekana. Tema pa bi bili tudi prec usta zaprli, ko bi jih bila odprla ter kaj v taciš rečeh izpregovorila.

Poslej, ko bi ta načrt obveljal ter bi postal postava, bi pa to ne bilo več mogoče, ali vsaj ne potrebno. V ljudskih šolah bi imela cerkev tudi besedo in to vsled postave, ne pa samo vsled dobre volje te ali one šolske oblasti. In to je ravno, kar najbolj bode v o-i tisti gospodí, ki nosi sedaj zvonec v ljudskih šolah. Državi, ki ima svojo pravico do ljudskih šol,

ne, pač pa bi se tej gospodi nekoliko pristrigel greben, za kolikor ji je brez potrebe vzrastel. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Vzreja goveje živine.

(Konec.)

Sila imenitno je pri kravah, da so zdrave in „dobre kože“, kedar se spravijo k biku. Nič manj pa gre skrbeti za bika, tudi ta bodi „dobre kože“ in zdravega, čilega života! Seno, prga, rženi kruh stori tudi biku dobro. V kruhu naj ne manjka soli, to zato, da ga žival raje je in bolje ji tekne.

Kedar je gospodar živali dobro stregel, ni še s tem vsega storil, tudi za dobro pašo ji bode skrbel. V ta namen bode koncem meseca februarja in v početku meseca marcija pašnike in senožeti z brano prevlekel in tudi, ako le premore, nekoliko umetnega gnoja na nje potrosil. Na tak način dobi živina dobro in zdravo pašo in če ni vreme neugodno, bode tudi obilna. Najbolja paša je za krave taka, ki ima v sebi mnogo apna in fosforove kisline.

Ako si tako skrbel živalim za krmo in pašo, ne more ti izpodleteti ali vsaj tvoja krivnja ne bode, ako se ti ne nagodi po tvoji volji. Da se pa iz dobrega teleta vzredi dobra krava, daje se teletu prvih 6 ali 7 tednov kravje mleko in sicer toplo brez vode ali tudi brez posnetega mleka, najmanj po trikrat na den. V tem bode najbolje, če dobi tele prvi teden 21 litrov mleka, potem pa se mu ga daje čedalje več, v drugem tednu naj ga dobi že vkup 63 litrov.

Pri tem naj ostane do 4. ali 5. tedna, tedaj začenja tele že jesti nekaj sena in v petem tednu sme se mu nadrobiti kaj malega prge v mleko. V 8. tednu pa naj pije vsak den poleg malega mleka še 3 litre sladkega vrhnjenega mleka. Vravnati je to tako, da dobi v tem tednu tele 52 litrov sladkega, 22 litrov vrhnjenega mleka še $\frac{1}{3}$ kilo prge vsak den. Sladkega in mleka daje se mu poslej zmirom manj, zato pa naj dobi več vrhnjenega mleka.

V devetem tednu pridene se še $\frac{1}{5}$ kilo stolčenega ovsa ali ržene moke, bolje pa še je, ako se mu daje namesto moke koj $\frac{1}{5}$ kilo rženega kruha. To naj ostane do 10. tedna. Kedar pa izpustiš tele na pašo, dajaj mu še vedno po 5 litrov mleka in lanene moke, prge, ovsa in kruha. Ako ga ne moreš izpustiti na pašo, dajaj pa mu vedno zadosti sena, ne bode škoda, če prideneš še rženega kruha.

Če človek zanemarja krmljenje v prvem letu, stori to tudi v drugem letu in še hitreje, kajti bolje pašo odloči za krave, teleta pa se naj pasejo, kjer rada, za nje mu je mala skrb.

To ni prav in se kaznuje na živini in škodo ima le gospodar.

Ne bilo bi tudi dobro, ko bi se prvo leto skrbelo za tele, drugo leto pa ne in bi se pustilo na slabi paši, tedaj dobi tele pač mesa, ali kosti so slabe in život ni lepe oblike. Za mesarja jih še človek potlej vzredi, nikakor pa za dobro pleme. Kdor pa ne skrbi za prvo leto, pa tudi drugo leto slabo za tele, tak si ne vzredi nikoli kaj prida živali. Njemu velja: „Revni hlev, revni štev!“

Še huje bi bilo za-nj, ki je prvo leto lepo skrbel za tele, potlej pa bi ga zanemaril. Tak bi izgubil vse, kar je prvo leto za-nj izdal, teleta v tretjem ali četrtem letu čejo krmo in pašo tako, da še jim najboljša ni predobra. Iz tega pa si lahko posname, kdor le hoče, da ni dobro, če se živini prikrajšuje paša in tam se ne dela prav, kjer so skupne ali občinske paše, pa si jih čejo kmetje med sebe razdeliti. Razdelitev bi že bila prav, toda veliko vprašanje je, ali si bodo svoje kose kmetje lepo in dobro priredili. Še bolj pa, ali jim sploh ne bode manjkalo paše.

Tedaj pa rečemo: Kmetje skrbite, da bote take paše, ki jih že imate, vzboljšali ter jih gnojili, kakor kaže, nikar pa, da bi še gnoj, ki ga pusti živina na njih, še le prodavali! To je varčnost, da se je Bog usmili.

Sejmovi. Dne 27. februarja v Slov. Gradcu. Dne 28. februarja v Celji in v Vitanju. Dne 1. marcija v Radgoni in dne 2. marcija na Vranskem. Dne 3. marcija v Rušah, v Lučanah, v Oplotnici in v Slov. Gradci.

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (Stibeneggovci pred upravnim sodiščem.) Ko je pred 3 leti prišel Stibenegg v občinski naš odbor in se je začelo njegovo kraljestvo, odpovedali so naši Stibeneggovci koj neki ženki, ki je v našem šolskem hramu imela stanovanje, to stanovanje, akoravno je redno plačevala stanovino, samo da se napravi v šoli prostor za Stibenegga. Prej ko je pa Stibenegg blagovolil v našo šolo prestaviti svoje pohištvo, moralo se je stanovanje seveda še lepo očediti in osnažiti. To je sicer stalo precej nepotrebnega denarja, ali da bodo g. Stibenegg veseli lepega stanovanja, ni se smelo štediti. Brž pa, ko so se g. Stibenegg tukaj malo udomačili, začelo jim je stanovanje pretesno prihajati; posebno g. nadučitelj, ki ima v šoli stanovanje, kakor je prav in v redu, moral bi ven. No in naši Stibeneggovci so res odpovedali g. nadučitelju stanovanje, rekoč: da se ima na vrat na nos iz šolskega poslopja izseliti. Kaj takega še menda

tudi ni bilo! V šoli ni prostora za g. nadučitelja, pač pa je prostor za Stibenegga! Pa prišlo je drugače, kakor so naši Stibeneggovci računali. G. nadučitelj se je pritožil in više oblasti so spoznale, da se g. nadučitelj ne sme goniti iz šole. Stibeneggovci v odboru naše občine pa so hoteli, da mora učitelj na vsak način iz šole in sklenili so, da toraj mora naša občina zoper ta ukrep napraviti pritožbo na deželni šolski svet v Gradec in na ministerstvo na Dunaj. Pa povsod so sijajno propali ali vse to še našim Stibeneggovcem v njihovej „ljubezni“ do naše šole ni bilo zadosti. Sklenili so, da mora naša občina še napraviti pritožbo zoper ministerstvo na upravno sodišče na Dunaji. Dne 1. svečana t. l. bila je pred tem obravnava in tudi tukaj so Stibeneggovci zvedeli, da nikakor ne gre, da bi se nadučitelj gonil iz šole za to, da bi se Stibenegg ali kak enak človek nastanil v njej. Tako so Stibenegg in naši Stibeneggovci pod njegovim vodstvom doživeli krepko pobitje pri vseh oblastih, na katere se je bilo mogoče obrniti, akoravno baje Stibenegg „postave razumé“. — Pray se njim zgodi!

S Črešnjevca. Zupan na Črešnjevcu pri Slova Bistrici Anton Vizijak, znan posil-nemec, imel je nalogo, da sprejema od občin Črešnjevce, Pretreš in Vrhloga doneske in jih odrajtuje hranilnici štajarski, da se plača dolg, ki so ga te občine napravile pri zidanji nove šole na Črešnjevci. Ljudem pa se je nekaj sumljivo zdelo, češ, da se ni odrajtal hranilnici ves denar, ki ga je župan prejel. Napravila se je pritožba, in prišel je gospod iz Gradca pregledavat računov za leta 1880 do 1886 ter je našel, da je Anton Vizijak prejel za 550 fl. 85 kr. več denarja, kakor ga je odrajtal. Deželni odbor je torej zaukazal županu, da mora teh 550 gl. 85 kr. v 14 dneh plačati, če ne, se bo ta reč po civilnem, oziroma kazenskem potu vravnala.

Od zgornje Radgone. (Podpisi.) Kako predrzni so ti bauernvereinski napetneži, pokaže nam to-le: Tukaj lovijo bauernvereinske buče kmete za neko pismo viteza Schönererja. Prilizujejo se kakor lisica kopunu, češ, da gre ne za Schönererja, ampak za Liechtensteina predlog v državnem zboru ali verske šole. Tu je treba nekoliko pojasnila, kajti hodijo volcje v ovčjih oblekah, da bi ložje koga v svoje mreže spravili. Tukaj vam svetujem, da ne podpisete nič, o čemer ne veste zakaj, da pa tudi druge svarite pred takimi podpisi. Ako pa pride tak podpis, tedaj pa vprašajte duhovne, ali kakega drugega človeka. Kdor vam pa duhovnike in cerkvo smeši, pa grdi narodnjake, takim le hrbet obrnite in idite ter ne bojte se zamere! Tu bi vam lahko veliko takih povedal, pa iz človekoljubja ne morem. Takí so v lice prijazni,

ovači pa naši največji nasprotniki. Mi takim rečemo „šleve“, ker niso topli, pa ne mrzli.

Iz Celja. (Kakoršno življenje, tako ošna smrt.) Danes vršila se je obravnava proti Janezu Valentan iz Apač, župnija sv. Lovrenc n. dr. p., kateri je dne 15. prosinca t. l. posestnika Cebeja ubil in potem oropal. Porotniki spoznali so ga enoglasno krivim in sodišče ga je obsodilo na smrt na vislicah. Zdivjan človek poslušal je mirno razsodbo, niti barve ni v licu spremenil, ko je slišal, da zgubi v kazni življenje. Mirno se je vedel tudi med obravnavo in ni se mu videlo, da čuti kesanje, da ga peče vest, ker je storil tako grozno hudo delstvo. Celó prav je tedaj imel državni pravnik, ko je rekel, da mora človeka, ki ni iz sovraštva, v jezi ali stiski ubijal in ropal, zadetí najostrejša kazen, katero postava pozna, ker od takega človeka ni pričakovati poboljšanja. Valentan bil je prej že kaznovan ednajstkrat. Ni se tedaj čuditi, ako je mera enkrat polna in se je njemu priznala največja kazen, ako se tudi njemu vzame življenje, ker je on ubijal. Tu se je spet pokazala resnica pregovora: Kakoršno življenje, takošna smrt. Daj Bog, da bode ta obsodba v svarilo!

Iz Ptujja. (Učiteljsko društvo) V odbor učiteljskega društva za Ptujski okraj so izvoljeni nastopni gospodje: Fran Žiher, nadučitelj, predsednik (četrto krat); Ivan Možina, nadučitelj, podpredsednik; Fran Copf, podučitelj, denarničar; Tone Porekar, podučitelj, knjižničar; Ivan Strelec, podučitelj in Božidar Weinhart, učitelj, zapisnikarja; Ivan Robič, Domicijan Serajnik in Anton Vidovič, nadučitelji za odbornike. V pregledovalce računov sta izvoljena g. Matija Kolarič, učitelj in g. Fran Šijanec, nadučitelj.

Iz Brežic. (Žalostna novica.) Še niste dve leti potekli, kar se je bralo, da je bila Mica Pal umorjena in Andrej Strgar v smrtni nevarnosti. In čujte, kaj se je zopet ravno v tisti občini prigodilo! Dne 9. prosinca t. l. okoli devete ure zvečer, podasta se dva zločinca, preoblečena in s spremenjenimi obrazi in s puškami oborožena, proti Gregorevčičevemu mlinu na Malem vrhu; tu stanuje uboga žena, od svojega moža zavržena, kateri pa živi v nemških (?) Brežicah, zakaj je pri njiju do tega prišlo, to ne spada sem. Ona ima tudi gostilno in mlin v najemu. Omenjena žena, Tereza Cvirn, je imela samo eno deklo, kakih 27 let staro in enega mlinarskega pomagača pri sebi. Zločinca, semkaj prišedša, ropočeta v veži, katera je bila še odprta. Ker so v hiši mislili, da je morebiti kak pivec prišel, gre dekla in odpre hišna vrata. V tem trenutku pa stopita hudobneža v hišo z napetima puškama, in ko eden sproži puško na deklo, zvrne se ona koj na tla in

vzdihne v nekolikih minutah dušo, se ve, da nepripravljena. Zločinca sta jo potem hitro porisala in ni bilo več sluha ne duha o njiji. Oštarica in pa mlinar se nista zaradi velikega strahu upala koga na pomoč klicati, ker sta mislila, da ju še zločinca zunaj čakata. Drugo jutro naznani se ta grozna hudobija sodnji in žandarskemu poveljstvu. In hitro popoldan se pripelje komisija iz Brežic na omenjeno mesto in povprašuje na vse načine po hudodelcih, ali niso ničesa mogli zvedeti. In kdo bi si bil tudi mislil, da so to tako mladi hudobneži, ki se jim še mleko ust drži, storili. Eden J. U. je namreč dopolnil komaj 18. leto, drugi Pavel Hode pa še le 17. in eden sodelovalec komaj 16, J. U. je sin prav dobre in poštene in daleč znane hiše. Pa vendar, hvala Bogu, je vse prišlo na dan, kako to hočem v kratkem povedati: Kakor sem izvedel od zanesljivih mož, je še tisti večer, ko je bila komisija, g. Gregorevčič, posestnik na Malem vrhu, prave zločince žandarjem priporočil, toda žandarji mu niso skoro verjeli. Pri tem pa so to reč vendar dalje zaslejevali in s pomočjo g. Gregorevčiča in vrlega župana g. Podvinskega, ki sta vsako govoricu o omenjenem hudodelstvu pomnila, se je posrečilo, da je vse na dan prišlo. To pa, ko je dne 27. januarija druga komisija iz Celja prišla. Drugi dan so bili omenjeni zločinci zgrabljeni in premišljujejo sedaj že v ječi svojo hudobijo. Izvedelo se je nadalje še več hudobij, ti mlečnjaki so A. Strgarja, ki stanuje v hiši U. že večkrat obkradli in mu že tudi po življenju stregli. Strgar je star čez 70 let in prebiva že veliko let v hiši U. Kako žalostno je pač to za nj, kajti, kakor sam pravi, je on še J. U. zibal in mu veliko dobrega storil. Častiti bralci, vzemite si to žalostno in strašno dogodbo k srcu, posebno pa stariši! Redite in vzgojajte svoje otroke v božjem strahu in dajte jim sami dobre izgleda. Ker sem v začetku svojega dopisa rekel, da se je pred dvema letoma tudi enaka hudobija prigodila, moram pa še to povedati, da sta tisti hudodelnik Martin Cizel, kakor J. U., oba „zeta“ ene hiše, in to „koruznega zakona“. Oba sta v enakem stanu zapustila svoje neveste; namesto „štole“ pa je bila žandarska verižica. Obžaljujemo pač vsi ubogega očeta J. U., kajti on je poštenjak skoz in skoz, in on ni gotovo k temu nič zakrivil. Bog ga naj toraj potolaži, ker je moral na svojo starost tako veliko žalost doživeti. Grajal bi pač drugo hišo, nje pa tukaj naj ne imenujem! Ona je veliko zakrivila, pa saj ni zamere, kajti v njej živi vedno liberalni duh. Tam se je že mnogo zoper Slovence skuhalo. Liberallec med Slovenci ali pa volk med ovci, to je eno! Pač žalostno, da ima sedaj že skorej vsaka vas tacih volkov.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Na Dunaji so imeli nek ljudski shod zoper versko šolo. Bilo je kacih 2000 ljudi, iz večine „izvoljeno ljudstvo“, druge pa so z vso skrbjo še odgnali. Zna se, da jim načrt nove šolske postave ni po volji. — V drž. zboru sta bila v zadnjem tednu dva huda dneva za naučnega ministra, pl. dr. Gautscha. Več liberalnih poslancev se je zaletelo va-nj, a ni ga bilo v vrsti drugih, da bi se bil potegnil za ministra. Najbolj sta rohnela zoper njega apotekar Türk pa učitelj Pernerstorfer; na konci pa se je vse eno izročil predlog g. ministra učnemu odseku v razpravo. Ta predlog pa meri na to, naj se déjo dijaki na vseučiliščih v ožje sponse ter se držé poslej bolj na uk, kakor pa na „ulk“. Vsekako bi to ne bilo krivo. — Gornji Štajarci so sedaj že na tem, da izpoznajo, kaj jim nova doba nalaga stroškov. Prav krepko se branijo novih občinskih priklad. Tacih pa ima sedaj že veliko občin nad 100%. — Deželni odbor v Celovci se poteguje za to, naj se odpravijo dež. mitnice. Težko, če kaj doseže. — Na Koroškem si menjava družina službo po leti, o kresu. To pa je posestnikom večkrat neprijetno in zato gredó njih želje na to, naj se to predrugači ter se družina naj poslej zavdinja še le o sv. Mihelju, torej jeseni! — V Krškem prireja se stalno učilna razstava. Ako se posreči, bode gotovo v korist slov. šoli. — Iz Kočevja selijo se ljudje radi v daljne kraje, največ jih gre v Ameriko. Ne sliši se, da jih ondi čaka sreča. — Primorsko ima kakor druge dežele, svoje jude in le ti pridno delajo vino pa ga prodajo, komur ga kateri more, radi za pravo, za naravno vino. — V Kostanjevici pri Gorici so imela slov. društva dne 20. februarija slovesno črno sv. mašo za msg. Einspielerja. — Mestno svetovalstvo v Trstu gleda pisano na tamošnji slov. šolski vrt. Po naključji nahaja se v njem 52 otrok, torej dva več, kakor je po postavi in glej, svetovalstvo izreče koj ostro grajo odboru za to. Sedaj pa ta odbor dokazuje svetovalstvu, da je v mestnih šolah 30 do 40 otrok več v enem razredu, kakor to dopušča postava. Škoda, da odbor ne more poslati svelovalstvu enake graje. — Prof. Spinčič se je že preselil iz Kopra v Istri v Gorico. Od večih občin je imenovan častni član. — V Zagrebu ima tudi po novih volitvah stranka, ki ne mara madjarske sile, v mestnem zastopu večino. — Dne 16. februarija je bila v Zagrebu velika svečanost o 50letnici mašništva Djakovskega škofa, Jos. Jur. Strossmayrja. — Na Ogerskem se množijo pritožbe, da hodijo sodnije po polževo ter se vlačijo pravde po več let; sem ter tje pa se zavleče še kje katera po polnem. Kakor

poznamo madjarsko gospodo, ne moremo reči, da ni v tej pritožbah nič — resnice.

Vunanje države. Sv. Oče letos niso vzprejeli onih gospodov, ki imajo postne pridige v Rimu. Uzrok za to leži samo v tem, ker prihaja toliko tujcev v Večno mesto, da ne preostaja sv. Očetu časa za domačo gospodo. — Tripelalijanca, zveza Italije, Avstrije in Nemčije dela francoski republikli hudo preglavico, toda zastoj si išče zaveznikov zoper njo. Sedaj se kaže že tudi Anglija, da njej tripelalijanca ni na poti, najmanj ji je pa za kako zvezo s francosko republiko. V Sredizemskem morji ne sme le ta sama postati za gospodinjo ter se ne sme Italija potisniti v zatišje. — Koliko spoštuje italijanska vlada kat. cerkev, izpoznamo lahko iz tega, da odstavlja zaporedom župane, čijih imena stojé na adresi do sv. Očeta. — Sedanje ministerstvo francoske republike se le lovi za svoje mesto in vsak den si je v strahu, da ga ne vrže Floquet in njegova stranka z njega. Dolgo to ne ostane, toliko je jasno, ali pa bode naslednje ministerstvo srečniše, tega ni moči izreči. — Anglija zapéra slej ko prej irske poslance, če le kje kedaj zinejo katero, ki ni njej po volji. Sedaj „mrmra“ že več poslancev v ječi in ni še upanja, da pade kmalu tej vladi mrena z oči ter izpozna, da „sila kola lomi“. — Kar je Bismarck hotel, to je dosegel: drž. zbor mu je brez vsega dovolil denarja, da spravi lahko toliko in toliko mož na novo „pod oster meč“. Več ni hotel doma doseči, v drugih, sosednjih državah pa menimo, da vedó ljudje soditi in tedaj ne bodo na njegovo besedo prisegli, češ, da noče vojske. — Z zdravjem nemšk. cesarjeviča bode kmalu bolje, to se pravi: Ni „počen groš“ več vredno. Zdravniki so si vsak den parkrat navskriž ali se vsaj delajo, kakor da so si navskriž. — Rusija térja, kakor se pravi, sedaj glasneje, naj se princ koburški odpravi iz Bolgarije. Za to ste bojda (!) tudi Nemčija in Avstrija. Shod ali konferencija diplomatov naj to odloči! — Bolgarska vlada stavi se čemdalje bolj po robu zoper Rusijo. Doslej se je po cerkvah očitno molilo za blagor cara in njegove rodbine, poslej pa je ostra prepoved na enako molitev. — Pravi se, da sedaj na bolgarskih tleh ni več nemira, pa da je dovolj denarja v drž. kasah. Kdor to verjame, nima malo vere. — Srbski kralj Milan je pomilostil vse, ki so se bili kedaj zoper državo pregrešili ter so za voljo tega prišli v ječo ali pa so jo potegnili čez mejo. S tem se je precej ljudem prikupil. — Turčija vidno odlaša ter se ne odloči ne za bolgarskega kneza, ne zoper njega. — V Ameriki, v New-Yorku je pogorel velik del mesta dne 30. januarija, zgorelo je samo blaga za 3 milij. dolarjev.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Dalje.)

Najbolj imenitna ulica je „na grabah“. Tudi na Dunaji ima najfinejša ulica isto ime. Hrami sicer niso najlepši v ti ulici, pa zaloge so prekrasne. Toliko je nadevano po oknih zlata in srebra in svile in žameta in slonove kosti in biserov, da človeka kar blišči to. Moj gospod tovariš je rekel, da on vsega tega noče imeti; jaz pa si brž nič nisem mislil, ko sem gledal v tista okna.

Nisem zapazil, da bi ljudje jako silili v tiste štacune. Kateri pa je vendar notri zašel, vsak si je komaj oddehnil, kedar je ven prišel, tako so ga orubili in suknjo si je prav lahko zapel, nič mu ni tesno hodila, tako so mu žepe izpraznili. Jaz nisem nič kupil, še prašati nisem upal, kaj katera reč stane. Moj tovariš pa je djal, da bi lahko kaj kupil, pa noče.

Slednjo večerko sva zašla v „židovski okraj“ mesta. Bilo je tako tistega časa, ko solnce zahaja. Veste, kaj tacega pa še v svojem življenji nisem videl. Vse je sedelo zunaj na pragu: stari Abrahami in priletne Sare, pa tudi mladi Izaki in punice Rebeke. Kakor bi bili na pobegu, kakor takrat, ko so bili na pobegu iz Egipta. Pa meniš res, da hočejo pobegniti? Da ti povem: Prej stenice preženeš, kakor se žida iznebiš, kjer si je enkrat brlog napravil.

Pred vsakim pragom jih je bil kup, kakor bučel pred košem, kedar menijo drugi dan rojiti. Toda bučele po medú dišijo, židi pa — ne dišijo. Tako so zanemarjeni in umazani, da se obleka sveti od masti, kakor bi bila svilnata. Vode se pa menda zato ogibljejo, ker se krsta bojijo. Kar ga je mati v ničkah imela, vem, da žid ni več občutil dobrote vode.

Slednjo večer, ko sva midva že večerjala, se vsede pri sosedni mizi sivolasi general in ž njim kakih deset mladih poročnikov k večerji. Kako so gledali mladi poročniki zlati ovratnik generala, njegov zeleni čop na klobuku in njegove rudeče hlače. Marsikateri je zdihnil: o kedaj še bom jaz general! General zopet je radostno gledal mlade korenjake in junake in obhajala ga je želja: o ko bi jaz bil še enkrat takov mladi poročnik. — Človeško srce na tem svetu pač ni nikdar zadovoljno, pa za ta svet tudi ni vstvarjeno.

Potem greva rano že pod kožo gledat, ker drugi dan naju je čakala dolga pot. Treba je bilo začeti na dom misliti.

Zjutraj zarano naju voznik zavleče na železnico. Zajutrek na kolodvoru nama je dobro teknil, ker nama ga je voznik pošteno osolil.

Pičlo ob osmih je začel stroj sopsti in skekati, dokler nas ni ganil, a ko nas je spravil

v tir, potem je šlo tako rekoč ob samem in sicer naravnost na jug.

Okoli desetih smo se peljali mimo okraja Časlavskega. To pa zavoljo tega omenjam, ker hudobni jeziki pravijo, da nobeni vojaki ne smejo marele imeti, razun regimenta, ki se v Časlavi nabira. Ti vojaki imajo neki nose tako navzgor zavihnjene, da bi jim sicer nosnice natekle, če bi bili brez marele. Pa saj veste, da ni res! (Dalje prih.)

Smešnica 8. V neki uradnji sloni pisar ob oknu ter gleda dobri dve uri na zidarja, ki popravlja streho na sosednji hiši. „Glej“, reče naslednje „glej moža! Celi dve uri ga gledam a ne gane se naprej. Zakaj pač dobi tak človek plačilo?“ Ali tudi zidarju ne gre v glavo, zakaj da sloni pisar tako dolgo na oknu. „Oj“, reče, „so pa ti škripci prave lenobe. Koj dve uri lahko sloni, pa še za pero ne prime. Tacim lenobam je najboljšje plačilo — palica!“

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar je za šolo pri sv. Lenartu nad Laškim trgom daroval 200 gld. iz lastne blagajnice.

(Družba sv. Mohorja.) Kakor je znano, sklene se koncem tega meseca nabira udov družbe sv. Mohorja. Ni dvoma, da se množi, kakor prej, tako tudi letos število njenih udov, vendar pa še opomenimo naše bralce, naj ne zamudé tega časa ter se še naj vpišejo, če se že niso, v teh dneh!

(Cast. duhovščini.) Corrigatur in Directorio Romano Lavantino: Commemoratio Anniversarii Coronationis Ss. Pp. Leonis XIII. fiat in Missa — non die 24. hujus — die 3. Martii.

(Zlata maša.) Na častitko preč. gg. stolnih korarjev v Mariboru o zlati maši Djakovskega škofa J. J. Strossmayerja, odgovoril jim je prevzv. škof tako-le: „Fala liepa, Bog Vas preobilo blagoslovio! Ostajemo vazda svi vjerni i udani Bogu svomu i narodu svomu! Preporučam se i nadalje ljubavi i molitvi Vašoj Strossmayer“.

(Vabilo.) Podpisani odbor uljudno vabi vse p. n. gospode društvenike podružnice šolskega društva sv. Cirila in Metoda v Mariboru in prijatelje narodne šole k občnemu zboru na dan 26. febr. 1888, t. j. v nedeljo ob 8. uri zvečer v čitalnično dvorano s sledečim dnevnim redom: a) Nagovor začasnega predsednika, b) poročilo blagajnika o letnem računu, c) volitev novega odbora, d) razni predlogi.

Za odbor: P. Simon.

(„Jour fix“.) Zadnje nedeljo so imeli v čitalnici v Mariboru, kakor je v postnem času navada, „jour fix“ ter je tukajšnji g. profesor

izborno obilnim poslušalcem narisal življenje in delovanje pesnika Gundulića. Prihodnjo nedeljo bode istotako „jour fix“ ter se, kakor slišimo, razpravlja o njem imenitno vprašanje: Ali so na zvezdah ljudje?

(Čitalnica) Pri lätnem zboru „Čitalnice“ na Ptuji je bil 12. t. m. g. dr. Frán Jurtela, odvetnik in deželni poslanec enoglasno zopet izvoljen.

(Občni zbor.) „Posojilnica v Šoštanji“ ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 27. febr. 1888, ob 10. uri predpoldne. Dnevni red: I. Poročilo o delovanji leta 1887. II. Volitev ravnateljstva in nadzorništva. III. Sprememba društvenih pravil. IV. Predlogi.

Odbor.

(Slovensko uradovanje.) V preteklem letu se je pri okrajnej sodnji v Celju vložilo 557 zemlje-knjižnih prošenj. Pri sodnji v Gornjem gradu se je lansko leto izmed 403 zemlje-knjižnih prošenj vložilo jih 218 v slov. jeziku, toraj čez polovico. Na vse te prošnje vpisalo se je v zemljiške knjige v slov. jeziku. Pri sodnji v Gornjem gradu vpisuje se že 4 leta v slov. jeziku, in sicer vsako leto več.

(Za č. g. duhovnike.) J. Meyerhoff, knjigotržec v Gradcu, oskrbel je k novejši izdajavi Pustet-ovega brevirja „Proprium festorum Diocesis Lavantinae“ v lični obliki; da se razdeliti v 4 dele in privezati posameznim delom brevirja. Cena 1 gld.

(Krajni šolski svet.) V Središči je krajni šolski svet izvolil tržana Tom. Sajnkovič-a za predsednika, šolski ogleda pa je postal trgovec Maks Robič.

(Podpisi.) Župan na Pesnici, gosp. Fr. Schmirmaul je menda precej v zanjkah viteza Schönererja; kajti pošilja svojega sinu od hiše do hiše prosit podpisov na neko peticijo, ki jo hoče g. vitezu priposlati. Škoda, če vsede tudi kateri slov. kmet na te limanice. Schönerer pa Slovenec gresta tako malo vkup, kakor kak Heikeles pa Schönerer.

(Konjski sejem.) Prihodnji četrtek, dne 1. marcija, bode sejem za konje v Marenbergu. Ti sejmi nesó se neki dobro.

(Mrtvoud.) V Gradcu so našli dne 7. febr. Marijo Fröhlich iz Ljutomera v postelji mrtvo. Oseminšestdesetletno ženo zadel je mrtvoud.

(Požarna bramba.) Pri požarni brambi v Središči so gg.: Tomaž Sajnkovič, načelnik, Ivan Kočever, namestnik, Jakob Lövi, vodja plezalcev, Maks Robič, vodja brizgalničarjev in Mato Vargazon oskrbnik orodja.

(Ženitev.) V Ljutómeru so na svečnico sklicali 30 parov. Med njimi je bil tudi tisti mladenič, ki je na Krapji minole jeseni bil „ženin“ pri navidezni ženitvi, katero je gospod Šubic iz Ljubljane dal slikati za knjigo, ki jo

izdaja cesarjevič Rudolf. O tem je „Gospodar“ lani povedal. Takrat navidezni ženin se zdaj v resnici ženi. Da-li pa tudi tisto navidezno nevesto jemlje, tega ne znamo.

(Smrt.) Dne 21. t. m. je umrla po dolgotrajni bolezni sestra raj. g. Jurija Urbasa, Marija, omožena Baumgartner, pekinja pri sv. Marjeti na Pesnici, katera se priporočuje v pobožen spomin.

(Blago volilo.) Gosp. A. Prelog, iz Veržeja doma, je te dni na Dunaji umrl. Mož si je s trgovino precej premoženja pridobil ter je volil 100.000 gld. v dobrodelne namene, v tem 40.000 za stipendije dijakov na vseučilišči v Gradcu. Ali je zmisllil tudi kaj na svojo domovino, ni nam znano.

(Bolezen.) Otroke po zimi rada popade kaka bolezen v vratu, toda tako h kratu in obilo, kakor letos v Čadramski župniji, izgodi se redko. Do srede, dne 15. februarja bilo jih je zbolelo 76, dvoje pa jih je bilo že umrlo.

(Duh. spremembe.) Č. g. Janez Novak, eksposit v Planini, dobil je župnijo v Vidmu.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Hernah 11 fl., Wolf 11 fl., Mikuš Val. 11 fl., Muha (ustn. že l. 1883 dpl.) 2 fl., Vraz Ant. 1 fl., Voh 1 fl., Zabukošek 1 fl.

Listič upravnštva: G. A. F. v Iljaševcih: 80 kr. zaračunili smo za tretji četrt leta 1887.

Loterijne številke:

V Gradcu 18. febr. 1888:	86, 20, 89, 12, 16
Na Dunaji „ „	88, 22, 53, 47, 81

Naznanilo.

Dne 1. marca 1888 ima posojilnica v Konjicah svoj redni občni zbor.

Dnevni red:

1. Potrdilo računa za leto 1887.
2. Volitev načelstva in odbornikov.
3. Razni predlogi.

Povabijo se udje tega zbora številno se udeležiti. Ravnateljstvo.

Gospodinja in kuharica

želi službo v farovžu ali na drugem malem gospodarstvu. Več se pismeno izvé pri Ivani Altman, private Münzgrabenstrasse št. 80 v Gradcu. 2-2

Izdaten zaslužek

more si brez težave pridobiti vsakdo, ki živi na kmetih in zna pisati slovenski.

Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom: „Izdaten zaslužek“ uredništvu tega lista. 2-3

Pošten učenec

se takoj sprejme v prodajalnici z mešanim blagom.

Jurij Vučer,

trgovec v Breznem na kor. žel. 2-2

Nove izdaje!

Nastopne molitvene in poučne knjige so izšle v novih izdajah, in sicer:

Sv. Alojzij, ali šestnedelna pobožnost v čast sv. Alojzija. Pridjane so molitve za občno službo Božjo in življenje sv. Stanislava Kostka. Spisal V. Lah. — V. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 45 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 60 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 80 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 10 kr.

Getzemani in Golgata, šola ponižnosti, pokorščine in ljubezni do smrti. Bukve premišljevanja in molitve k časti britkega trpljenja in smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, po premišljevanju pobožne nune Ane Katarine Emerih in po spisih najimenitnejših častilcev presvetega trpljenja našega Zveličarja. Spisal J. Volčič. — IV. natis. V polusnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 10 kr.; v usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld. 30 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 70 kr.

Naša ljuba Gospa, Presvetega Sreca. Poučivne in molitvene bukve častilcem Matere Božje. Iz nemškega posnel Janez Volčič. — III. natis. V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 30 kr.

Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje ali: Obiskovanje presvetega Rešnjega Telesa in počesčevanje vselej neomadežane Device Marije, za vse dni v mesecu poleg sv. Alfonza Ligvorijana. Spisal Janez Volčič. — V. natis. **I. Izdaja brez bratovščinske pobožnosti.** V usnje vezana z marmornatim obrezkom 90 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 25 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 50 kr. — **II. Izdaja z bratovščinsko pobožnostjo.** V usnje vezana z marmornatim obrezkom 1 gld.; v usnje vezana z zlatim obrezkom 1 gld. 40 kr.; v usnje vezana z zlatim obrezkom in pozlačena 1 gld. 80 kr.

Te knjige se dobivajo v navedenih platnicah in po imenovanih cenah, pa tudi lepše vezane pri podpisnem in v vseh bukvarnah.

 Cenik vseh mojih mašnih in poučnih knjig pošljem gratis po naročbi.

 Vse moje molitvene knjige so od Ljubljanskega knezoškofijstva dovoljeno.

Mat. Gerber, Ljubljana,

(Josip C. Gerber),

založna trgovina s papirjem in knjigoveznicjo.

NB. Pri poštnih pošiljativah se plača od vsake knjige po 10 kr. več. 4-6

Na znanje!

1. S početkom leta 1888 znižala je „Posojilnica v Makolah“ obresti za posojila od 7% na 6%.

2. Za hranilne vloge plačujejo se obresti, kakor doslej, po 5%.

3. Dolžnikom se ostro naroča, da morajo pri vsakem obroku poleg obresti še tudi dolžne glavnice (dolga) najmanj 5% nazaj plačati.

4. Uraduje se edino le ob uradnih dnevih, to je, vsak četrtek od 8.—12. dopoldne. Kadar pride na četrtek praznik, vrši se vselej prejšnji dan (sredo) uradovanje. Ob drugih dnevih se celó nič ne opravi.

Posojilnica v Makolah,
koncem decembra 1887.

2—3

Načelníštvo.

Nov harmonij

prodamo. Kdo? To pové upravništvo „Slov. Gospodarja“.

3—3

Krma

konjska in živinska na prodaj. Kje? se zvé pri opravništvu „Slov. Gosp.“

Naznanilo.

Pri spodaj podpisanem se dobijo poletne in jesenske hruške. Visoke, najlepše mnogovrstne puternice po 40 kr., pa imam tudi prtliškočne, po 35 kr. drevesce, tudi imam debele nešpeljne po 35 kr. Miha Vizjak, sadjerejec, pošta Štore na južni železnici. 2-3

Mlad človek

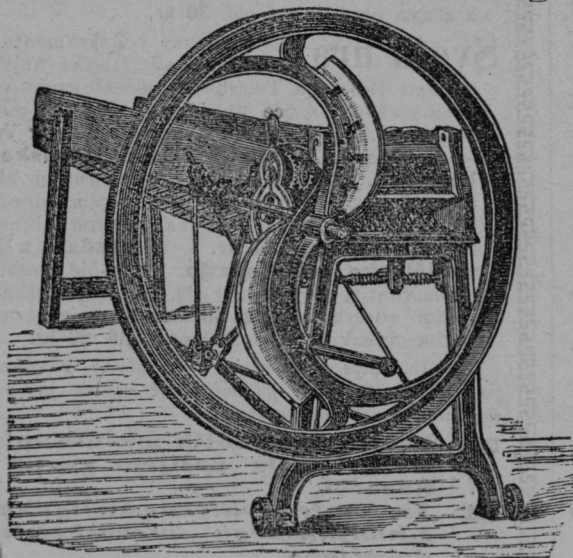
z dežele, zdrav, krepek 27 let star, neoženjen, dobro izurjen v pisavi in brani slovenskega in nemškega jezika, izurjen tudi v gospodarskem in sadjarskem oziru, želi stopiti v službo za pomočnika pri kakem grajščinskem oskrbníštvu, (ako treba vloži tudi kavcijo) ali pa za pisarja pri kakem slov. narodnem advokatu. Ponudbe naj se pošiljajo uredništvu „Slov. Gospodarja“.

3—3

Najnovejše v reznih strojih.

Patentiran varstveni rezni stroj

reže 9 dolgosti od 1/4—3"

V hipu se lahko ustavi in porine nazaj!

Lepa, natančna rez!

Lahek gon pri naglem delu!

z verigo ali brez nje!

žene se z roko, ного ali z vitlom.

Gotova varnost zoper nesrečo!

C. kr. izklj. privilegirane

tovarne gospodarskih strojev,
livarna za železo

in

kladivarna na par.

PH. MAYFARTH & Co. na Dunaju, II., Taborstrasse
Frankobrod na Mainu in Berlin N.

Podružnice: Budapest, Insterburg, Posen, Dirschau, Hamburg, Osnabrück in Bologna.

Obdarjena z več kakor 200 raznimi darili.

Ogled na željo zastoj in s plačano pošto.

5—10

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 8. števil. „Slov. Gospodarja“.

L. 1888.

23. februarija.

Štev. 2.

Akacija.

Akacijo — pravo njeno ime je rubinija — poznamo vsi. Grm je, ki pa vzraste v visoko drevo. Ima košat vrh in gladke veje, katere pa nosijo močne trne. Trni prirastó po dva in dva na tistih mestih, na katerih so se držali poprej listi. Listi so pernatí. Cvetovi so beli, po vrtilih pa gojé tudi akacije z rudečkastimi cvetovi. Prikaže se cvetje v visečih grozdih, po 11—15 grozdov skupaj. Sad tega cvetja so ploščnati strokovi. Listje poganja akacija prav pozno, navadno sredi maja. Cvete konec maja ali v začetku junija.

Akacija je prišla preteklega stoletja iz Amerike. Bati so se namreč začeli, da bi utegnili v Evropi zmanjkavati lesú, zato so si hoteli priskrbeti takih lesnih plemen, ki naglo rastó. Akacija pa je tako drevo, ki raste nagljeje, kakor vsako drugo; v enem letu požene mladice 3—4 metre dolge in še daljše. Od kraja so dvomili, bode li udomačila se v Evropi, ker je imela v Ameriki toplejšo domovino. V resnici je rasla začetkom počasi, ali kmalu se je privadila tudi našega podnebja. Zdaj se nahaja v Evropi povsod, kjer zamore rasti tudi sadno drevje. Vidiš jo v grmovji, ob robeh gozdov, kjer je sama sebi prepuščena. Gospoda ji daje tudi skrbno vzgojo na vrtilih, ter jo sadi za kinč po drevoredih. Za drugo porabo se dosegmal ni še obračala. Marsikateri gospodar ji napové še le boj, češ: trn se mora posekati, izkopati, sežgati. Lehko je že, da se je bojimo zaradi njenega dolgega in bodečega trnja; vendar je to le malenkost proti mnogi koristi, katero nam lahko daje akacija.

Prednost tega drevesa ni samo ta, da naglo raste, ampak tudi ta, da ima obstoječ les. Nobeno drugo drevo, niti hrast ne prekosi v tem obziru akacije. Za kolje v vinogradih, na polji ali na sadunosnikih je akacijin les, kakor nalašč. Hrastja je zdaj po naših krajih že celo malo, tudi smreka in hojka je čedalje bolj redka, torej je tudi kolje čedalje dražje. Vendar pa ga morajo vinogradniki pogostoma kupovati, ker ne traja dolgo. Nekateri posestniki imajo za to drevesnice, kjer sadijo smrečeje ali borovje, da si pripravijo kolja. Kaj, ko bi poskusili v ta namen saditi akacijo?

Zadovoljna je akacija z vsako navadno zemljo. Najljubša ji je se vé, da peščena, nekoliko z ilovico pomešana. Tudi na suhi pešče-

nini raste bolje, kakor bor. Le mokrote ne more prenašati, ali vsaj takih tal ne, kjer sega mokrota globoko v zemljo. Ker poganja korenine globoko, zato je treba skrbeti, da vsaj spodnja plast ni vlažna.

Sadi pa naj se akacija na naslednji način. Dobodi semena iz stročja, katero visi na drevesu. Razumeva se, da mora stročje biti zrelo. Zmlati to stročje in presej. Seme iz južnih krajev bolje zori ter je zato tudi bolj čvrsto, kakor iz severnih krajev. Zato se razvije iz njega tudi bolj krepko drevesce. Spomladi, kadar se ni več bati mraza, napravijo naj se v rahlo, svežo zemljo plaziči za dober palec narazen. V te plaziče se naseje seme. Rastlinice, ki pribodejo na svetlo, morajo se čistiti zeli. Prvo zimo morajo se tudi ograditi, da se obvarujejo mrzlega severja, pa tudi zajca, kateri ljubi mehko škorjico. Ko so drevesca dve leti stara, se presade na očiščena in za to pripravljena tla za kak meter ali poldrugi narazen. Pri presajanji morajo se obrezati oni deli, ki so kje ozebljeni, da se deblo koj od začetka krepko požene. Pa ne posreči se vedno ta vzgoja iz semen, zato boljše storiš, ako si že koj naročiš dveletnih rastlin.

Tudi sadeži morajo se oplevati, posebno pa robidovje odstranjati, ki se rado vseli — trnje pač sili k trnju. Prihodnjo spomlad naj se porežejo vrhovi za kakih 20 centimetrov. Ako se je katera rastlina posušila, ali je pozebla, naj se nadomesti z drugo. Odrezki naj se odstrané. Zdaj sadež naglo raste, v ednem letu, kakor že omenjeno za 3—4 metre in še črez. Navadno se razraste deblo v dva vrha. Če kak močen veter odčesne eden vrh, mora se rana izrezati. Pet let po sajenji lahko se posekajo vsi sadeži. Debla so že dosti močna, da se lahko porabi za kolje v vinogradih ali za podpore sadnim drevescem. Nekateri pusté akacije, da rastó po 12 let. Taka debla se dajo že cepiti, in tako kolje je še bolj obstoječe ter se tudi dražje prodaja. Služila bi lahko taka debla tudi za raljice na hmeljnikih.

Po takem se lahko dobi v petih letih po 2 do 3 tisoč kolov za vinograde, razun tega pa še tudi količev za vrte, grah, bob itd. Ko dočaka akacija 40 let, daje dober, trden in obstoječ les. Rabijo ga za cveke pri barkah, za ročice in za drugo orodje. Tudi za kurjavo se dobro porabi. Koristi ima torej akacija mnogo.

Marsikateri kos zemlje, ki daje le malo ali nobenega dobička, lahko bi se obsadil z akacijo.

Kako streči travnikom.

Za travnike je treba skrbeti ravno tako, kakor za polja. Potrebujejo pa travniki razne postrežbe. Morajo se napajati in ako so močvirni, drenirati ali razvedeniti, morajo se gnojiti, posevati z žlahtnimi travnimi semeni, povlačevati. Katero opravilo da je temu ali onemu travniku potrebno, to se vé, da mora se soditi po legi travnikovi, zemlji itd.

Napajanje travnikov se je gospodarjem že priljubilo, ter se goji, kjer koli se da. Včasih pa imajo travniki več vode, kakor jim je ugodno. Zamore sicer trava več vode prenašati, kakor vsaka druga rastlina, vendar pa tudi njo lahko zaduši preobilna voda. Posebno škodljiva je travniku stoječa voda, katera se nima nikamor odtekati. Ako ne kaže drenirati, izkopljejo naj se primerni jarki, ki bodo odvajali vodo. Morebiti je zastajanje vode kriv neraven svet, t. j. da so na travniku griči in jame. Naravno je, da se voda odteka iz gričev v jame. V tem slučaju se lahko pomaga s tem, da se jame napolnijo z griči. Pri tem poslu pa se mora paziti, da pride dobra zemlja na vrh. Najugodnejši čas za taka dela je rana pomlad, da se potem more še zarasti odkopana zemlja.

Na gnojenje travnikov pa se dosehdob ni oziralo dovolj. Gnojiti se morajo travniki redno ob svojih časih. Gnoj je lahko navadni, t. j. gnojnica, hlevski gnoj, kompost, pepel, ali pa tudi umetni gnoj. Bližnje travnike lahko gnojiš z gnojnico, bolj oddaljene pa morebiti s kompostom ali pepelom. Kjer so travniki v dolini pod hlevi, tam se gnojnica sama odteka, in vsak gospodar skrbi za to, da dobi korist od tega ves travnik. Voziti mora se gnoj na travnike pozno na jesen ali začetkom zime. Raztrosi gnoj ali kompost kmalu, da se snovi v gnoji hranjene črez zimo razstavijo, ter da se enakomerno vlezajo v zemljo, in rastlinam pridejo v prid koj, ko se rast zbudi spomladi.

Ne opuščaj tudi posevanja. Kakor vsaka druga rastlina, tako se izrodi tudi trava. Zato jo moraš nadomestiti z dobrimi travnimi semeni.

Tudi na povlačenje ne smeš pozabiti. Imajo sicer gospodarji navado, da vsako pomlad travnike trebijo z grabljami. To sicer zadostuje, da se krtovine razmečejo, listje, klinčevje itd. odstrani. Ali treba je tudi, da se zemlja prerahlja. Z grabljami pa se to ne stori. V to služi brana. V 1. števil. „Slov. Gosp.“ letošnjega leta imaš popis take brane. Brana izruje mah in gobe, ki dušijo travo, odpira pot v zemljo zraku, na katerem se razvijajo snovi rasti potrebne.

Kako ravnati z mladimi drevesi, ki ne rasto.

Pogosto se vidi, da mlada drevesa, ko so se vsadila, ne morejo rasti ter po več let le komaj kak list nastavé, k večjemu nekaj kratkih mladice. Od več strani se priporoča izkopati taka drevesca, na novo obrezati jim korenine, ter jih zopet vsaditi. Navadno se pa to le ne zgodi. Posestnik ne pričakuje od takega ravnanja nobenega uspeha, ter pusti drevo tako dolgo, da se posuši popolnoma.

Neki posestnik na Virtemberškem pa je poskusil omenjeno zdravilo, ter se je prepričal, da pomaga. Vsadil je v jeseni l. 1884 več drevesc. Večina izmed njih je veselo rasla; nekatera drevesa so imela že prvo leto 60—80 centimetrov dolge mladice. Eno hruščevo drevesce pa je pognalo v dveh letih samo nekaj ubogih listekov, pa nobenih mladice. Škorja se je tudi že začela sušiti na nekaterih mestih. Jeseni 1886 pa izkoplje drevo in na njegovo mesto vsadi drugo. Pregleduje izkopano drevo, da bi izpoznal, zakaj ni raslo. Zdaj vidi, da so vse večje korenine nagnjite. Rasle pa korenine niso skoraj nič. Zavreči noče drevesa, ampak hoče napraviti ž njim poskus. Obreže korenine, da jih očisti prhline, ter vsadi drevo na vrt. Bilo je zelo suho. Nihče ni mnogo drevesa zalival, niti mu privoščil kake druge postrežbe. Vendar pa je začelo poganjati na deblu in v vrhu nove mladike. Ker mu ni kazalo drevesa pustiti na vrtu, ga zopet izkoplje in vidi kako so prirasli iz obrezanih korenin celi šopki novih tenkih koreninic. Te bile bi drugo leto še bolj napredovale, da ni drevesa izkopal.

Svetuje se torej vsakemu, naj drevo, ki se od kraja klaverno obnaša, izkoplje in to koj spomladi ali pa potem, ko je že eno leto staro, in naj mu obreže korenine, ter potem zopet vsadi.

Bučele.

(Konec.)

Na dalje rabijo bučele cvetni prah, katerega na cvetlicah nabirajo, in vodo, s katero si žejo svojo gasijo in mehčajo strd. Kadar je suša jih mnogo utone.

VIII. Bivališče. — Roparice: Divje bučele živé po gozdih v velikih drevesnih dupljinah. Tje rade tudi večkrat domače bučele pobegnejo. Po izgledu teh dupelj so nekdam narejali jednako bivališče, ko so jih udomačili. Še dandanes imajo takšne panje na Ruskem, Laškem in Poljskem, kjer so pravi prijatelji bučelicam. — V mirno bivališče skrbljivim bučelicam pa pridrne v časi — roparice; ki niso kako posebno pleme, nego je možno, da se vsaki panj poda na rop, ako bučele njegove nezavrovane strdi najdejo. Lahko pa se od drugih

poznajo po bolj črni barvi, ker se plazijo po tuji strdi in se pomažejo. Kadar se bližajo panju, katerega mislijo napasti, se ne vsedejo brezskrbno na panjevo brado, kakor druge bučele; nego pred luknjo gori in doli letajo, zadnji nožici od sebe držéč. Stražniki videvši roparice, postavijo se v bran.

IX. Bučelni pik: Radi tega, da se brani, ima bučela želo, ki je v zvezi s strupenim mehurčkom. Ako piči, pouzroči manjšo ali večjo otekline. Vendar ne piči, ako ni razdražena. Mladini in prepelnokrvnim ljudem, in onim, ki še niso bili pičeni, pouzroči bučelni pik močno skelečo otekline; zlasti blizo očes, nosa ali ustnic. To traje kake dni. Po piku je najbolje želo iz rane potegniti in strup izžmeti. Rano je dobro namazati s strdjo, s salmijakom in z oljem. Dobro je tudi rano z mrzlo vodo oprati, mrzlo prst privezati ali s kamnom drgati. Večkrat se pa pičeni ne zмени za bučelni pik.

To je dragi Slovenci najkrajši opis nježnih in ljubih bučelic! A. Vakajevič.

Dopisi.

Iz Celja. (Regijonalna razstava.) Tukaj se je postavil posebni odbor, da pripravi letos jeseni regijonalno ali krajinsko razstavo. V njej bode prostora za kmetijstvo, rokodelstvo, obrtnijo in šolstvo. Omeji se pa za pol. okraje Celje, Slovenski Gradec, Maribor, Ptuj in Brežice. Uzrok tej razstavi je, kakor imenovani odbor razglašuje, štiridesetletnica vladanja Nj. vel. presvitlega cesarja. Za sedaj razpošilja g. Lutz, predsednik tega odbora, kakor predhodnje naznanilo, to-le: Regijonalna razstava, ki se bo vršila koncem septembra 1888 v Celji, name-rava predstavljati skupen obraz gospodarske pridelave in gospodarskega delovanja cele Spodnještajarske in obsega: A. Kmetijstvo. Pridelki poljedelstva, gozdarstva in vrtnarstva, sadje- in vinoreje. Goved. Premirati se more od rejne živine na podlagi živinorejske postave samo živina iz Celjskega, Vranskega in Gornjegraškega okraja. — Pitavna živina, svinje, drobnica perutnina, čebele se premirajo neomejno. Konji. Plemenski konji in žrebeta iz V. konjerejskega okraja po pravilih društva za povzdignjenje konjerejstva na Štajarskem. Poluizdelki iz živinskih in poljedelskih pridelkov, hišna obrtnija. Poljedelski stroji, priprave in orodje. B. Rokodelstvo. Rokodelski izdelki vsake vrste, rokodela in svojstva. C. Obrtnija. Izdelki, ki se v tovarnicah izdelujejo, izdelki umetnije rudarstva in plavžarstva. D. Šolstvo. Oprave, šolske priprave, dela učencev iz ljudskih, srednjih in napredovalnih šol, iz otročjih in šolskih vrtov. Natančneje določbe, obširnejše programe bodo prinesla poznejša naznanila.

Vsako vprašanje, sploh pisma naj se pošiljajo pod naslovom: „Razstavni odbor v Celji“. —

Želeti bi bilo, da bi se naši možje ne odtegnili tej razstavi, ampak krepko segli vmes. Nekaj dobrega že prineso enake razstave.

Iz Maribora. (Letni račun.) Posojilnica v Mariboru je imela dne 19. t. m. v posojilnični pisarni svoj redni občni zbor. Gosp. predsednik dr. B. Glančnik pozdravi vse navzoče gospode društvenike — konstatuje da je bil zbor redno razglašen — in da je sklepčen. Potem poroča gospod predsednik o posameznih točkah letnega računa in sicer:

a) O gibanju društvenikov: Stanje društvenikov je bilo koncem leta 1886 1090, pristopilo jih je leta 1887 281, skupaj 1371. Izstopilo leta 1887 15. Stanje koncem leta 1887 1356 društvenikov, kateri so vplačali 94 glavnih deležev fl. 9400.— in 1284 upravnih deležev fl. 24.800.— in je tedaj koncem leta skupaj vplačanih deležev z fl. 34.200.—, to je za fl. 5150.— več kakor pretečeno leto.

b) O posojilih. Stanje posojil koncem leta 1886 fl. 266.085.38, v teku leta 1887 se je 539 strankam posojil izplačalo fl. 238.086.34, vkup fl. 504.171.72, vrnilo se je posojil v letu 1887 fl. 154.431.13, toraj stanje koncem leta 1887 fl. 349.740.59.

Posojila se razdelijo in sicer: 1 hipotekarno posojilo po 5% fl. 270.—, 22 po 5½% fl. 17.034.—, 33 po 6½% fl. 52.697.—, 8 posojil proti zastavi po 5½% fl. 3275.—, 15 posojilnicam po 5½% fl. 22.950.—, 1139 posojil na osobni kredit po 6% fl. 251.714.59, 2 posojili šolam po 5% fl. 1800.—. Posojila pomnožila so se v pretečenemu letu za 83.655 fl. 21 kr. Posojilnica ni imela pri svojih dolžnikih od obstanka sem še nikarkoršnih izgub.

c) O hranilnih vlogah: Stanje hranilnih vlog je bil koncem leta 1886 fl. 271.199.17, med letom 1887 se je vložilo 181.863.30, vkup fl. 453.062.47, med letom 1887 se je izplačalo fl. 120.849.44. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1887 fl. 332.213.03, s kapitalizovanimi obrestmi fl. 12.951.93 vred, skupaj fl. 345.164.96 Hranilne vloge so se leta 1887 pomnožile za fl. 73.965.79.

d) O naloženem denarju pri drugih zavodih poroča g. predsednik, da je bilo stanje tega denarja, kakor se tudi iz bilance razvidi, koncem leta 1887 fl. 42.111.— in z narastlimi obrestmi vred fl. 4297.07, skupaj fl. 46.408.07. Dalje omeni gospod predsednik, da se nagrada katera pripada ravnateljstvu po § 15 društvenih pravil, porabila cela za dobre namene, kakor se iz dotične knjige natančno razvidi.

Potem se preide k točki a) dnevnega reda o kateri se podeli beseda g. dr. J. Mlakarju, kot starosti nadzorništva. G. dr. J. Mlakar poroča obširno, da je nadzorništvo v teku leta

1887 vsaki mesec vse posamezne dohodke s stroški primerilo, vse računske knjige, dolžna pisma, menjice pregledalo, iste tudi z letnim računom primerilo in vse v lepem redu našlo. Stavi tedaj predlog, da naj se račun za leto 1887 odobri, in ravnateljstvu o tem računu absolutorium podeli, kateri predlog se enoglasno sprejme.

Preide se k točki b) dnevnega reda: G. Pavel Simon stavi o tej točki sledeči predlog: Od čistega dobička z fl. 6436.96, po odbitku zneska fl. 643.69, kateri se odloči po pravilih § 15 kot nagrada ravnateljstva in po odbitku onih 40 %, ki pripadajo uže po pravilih § 15 društvenemu fondu v znesku fl. 2574.78 = fl. 3218.47, naj se porabi ostali znesek 3218 fl. 49 kr., za 5 % dividendo na deleže z fl. 1559.09 in potem ostali znesek z fl. 1659.40, priloži naj se posebnemu društvenemu fondu v zmyslu zakona z 27. dec. 1880. S tem doneskom znaša zdaj glavni rezervni fond fl. 13.082.48 in specialni rezervni fond fl. 2398.03, oba skupaj fl. 15.480.51. Tudi ta predlog se enoglasno sprejme.

Točka c) dnevnega reda: Za ravnatelja izvoljen je zopet enoglasno, gosp. dr. Jernej Glančnik in za člena ravnateljstva izvoljena sta bila z večino glasov gosp. Jože Rapoc in gosp. kanonik dr. J. Križanič.

Točka d) Glavni društveniki volili so enoglasno, g. dr. Fil. Terča, g. Franjo Pavliča, in gosp. dr. J. Mlakarja in uprav. društveniki, g. dr. Ferd. Dominkuša, g. J. Majeigerja in gosp. Franjo Kočevarja — enoglasno — za člene nadzorništva. Vsi voljeni gospodi izjavijo, da sprejmejo volitev. S tem je bil dnevni red izcrpljen in ker se noben navzočih več k besedi ne oglasi, izjavi gosp. predsednik, da je zbor sklenjen.

Iz Ljubljane. („Kmetovalec.“) C. kr. kmetijska družba za Kranjsko izdaja v Ljubljani poseben kmetijski list. „Kmetovalec“. Leta gospodarski list ima podobe ter izhaja sedaj že peto leto. Pred kratkim prejeli smo prvo številko letošnjega letnika, kateri bode izhajal v lepši obliki in z vrtnarsko prilogo. Če smemo po prvi številki soditi, moramo reči, da obeta list veliko in če le polovico tega izpolni, je vreden, da si ga naroči slov. gospodar in kdor je prijatelj kmetijskemu napredku. Priloga je nov slovenski strokovni list z imenom „Vrtnar“. Temu listu je namen pospeševati sadjarstvo, vrtnarstvo, zlasti pa šolsko vrtnarstvo. Kdor se peča s kmetijstvom, naj ne zamudi naročiti „Kmetovalca“, saj stoji s prilogo vred na leto le 2 gld., za gg. učitelje pa 1 gld. „Kmetovalec“ se ne peča s politiko in izhaja dvakrat v mesecu.

Raznoterosti.

(Spodnje-štajarska razstava.) Tako nameravajo letos prirediti v Celji. Obsegla bi politične okraje: Celje, Slovenji-Gradec, Maribor, Ptuj in Brežice. Izpustili so pa okraj Ljutomerski, kakor da bi Ljutomer z lepim Murskim poljem in vinorodnimi goricami ne bil na „spodnjem“ Štajarskem.

(V podporo sadjarstvu) je v minolem letu bilo za Štajarsko iz državne blagajnice dovoljeno 1000 gld. „Gospodarski Glasnik“ piše, da se je na slovenskem delu dežele razdelilo 310 gld. in sicer: Okrajni odbor Sevniški dobil je 125 gld., potem šole: v Laporji 25 gld., v Razvanji 50 gld., na Spodnji Poljskavi 25 gld., na Cvenu 20 gld., dalje: učitelj pri sv. Petru blizo Maribora, g. Stöger, 20 gld., slednjič dva kmeta, namreč: Josip Karba, na zgornjem Krapji, 20 gld. in Josip Mursa, na spodnjem Krapji, 25 gld.

(V poštno hranilnico) se je meseca januarija po cesarstvu vložilo 463.475krat v skupnem znesku 53,779.960 gld. 6 kr., vrnilo so pa 134.122krat za 54,154.971 gld. 51 kr. Na Štajarskem bilo je tako-le: Vložilo se je 22.201 krat, skupaj 2,097.381 gld. 54 kr., a izvzelo 3894krat v znesku 1,189.132 gld. 95 kr. Vsega denarja je dne 31. januarija v hranilnici bilo 39,393.903 gld. 65 kr. Vložnih knjižic je 607.027 med ljudstvom.

(Posojilnica.) Gornje-Savinjska posojilnica v Mozirji je imela leta 1887 dohodkov 136.047 gld. in 39 kr., stroškov pa 135.712 fl. in 58 kr., torej vsega prometa 225.759 gold. in 37 kr.

(Krava.) Breja krava nosi devet mesecev in 10 dni ali če si to kdor ležje zapomeni, 40 tednov in 5 dni — vkup 285 dni. Prvesnica nosi pa nekaj dni manj.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pščenica		Rž		Ječmen		Oves		Turšica		Proso		Ajda	
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor 100 kg.	6 20	4 60	4 50	3 20	4 90	4 50	4 20	4 50	4 50	4 20	4 50	4 20	4 20	4 20
Ptuj . 100 kg.	6 50	4 30	4 40	3 —	4 70	4 30	4 —	4 30	4 —	4 30	4 —	4 —	4 —	4 —
Celje . . .	8 25	7 75	7 25	6 —	7 15	7 —	8 50	8 50	8 50	8 50	8 50	8 50	8 50	8 50
Gradec 100 Kg.	8 05	6 18	5 75	6 25	6 53	6 50	6 45	6 45	6 45	6 45	6 45	6 45	6 45	6 45
Ljubljana .	8 35	5 90	5 30	5 40	4 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec . .	8 —	6 08	6 —	5 50	5 70	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj . . .	7 80	6 60	6 30	5 60	5 90	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt } 100 Klgr.	7 30	5 70	6 30	5 55	5 90	—	—	—	—	—	—	—	—	—